

รายการอ้างอิง

- โกวิทป์ ประวาลพฤกษ์ และ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. การประเมินในชั้นเรียน.
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. ศิลปะสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2528.
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก. กรุงเทพมหานคร : สารมวลชนจำกัด,
2529.
- เกษร อิตะจारी. ศิลปะพื้นบ้าน. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530 (อัดสำเนา).
- เจียน บีมศิริ. ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี. จุลสารหอศิลป์. มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2527
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุงแก้ไข
พุทธศักราช 2529). กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529 (อัดสำเนา).
- คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร. หลักสูตรคณะจิตรกรรม
ประติมากรรมและการพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.2529. 2529 (อัดสำเนา).
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หลักสูตรคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2536.
- จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องจิตวิทยาวิสัย
บุคคลวิเคราะห์ ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ระหว่างวิธีสอนของ เจอร์โรม บรุนเนอร์
กับวิธีสอนแบบปกติ ปรินตงานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2537
- เจตนา นาควัชระ. ทงไปสู่วัฒนธรรมแห่งการวิจารณ์. กรุงเทพมหานคร :
ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร,
2538.
- ชลอ พงษ์สามารถ. ศิลปะสำหรับครูมัธยม. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2526
- ชลุค นิมเสมอ. องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

- ชวลิต ตาบแก้ว และ สุดาวดี เหมทานนท์. วิธีการสอนศิลปะศึกษาภาคทฤษฎีและแนวปฏิบัติตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2525.
- ชูศักดิ์ เพรสคอฟท์. การจำแนกประเภทงานและประเมินงานศิลปะตามทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ใน สูจิบัตรนิทรรศการศิลปกรรม ครั้งที่ 6 วิทยาลัยครูพระนคร กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ, 2527
- คำรง วงศ์อุปราษ. ผลงานวิชาการของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 9 (มิถุนายน-พฤศจิกายน 2531) : 28-42
- คำรง วงศ์อุปราษ. บทบาทของมหาวิทยาลัยศิลปากรในการวางพื้นฐานศิลปะร่วมสมัยของไทย. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 14 (มิถุนายน-พฤษภาคม) : 132-148.
- ไตรรงค์ เจนการ. การพัฒนาการเรียนการสอนด้วยทักษะกระบวนการ เอกสารหมายเลข 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการเขียนแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย วันที่ 6-7 พฤษภาคม 2536.
- ทวีเกียรติ ไชยบงยศ. สุนทรียะทางทัศนศิลป์ กรุงเทพมหานคร ศูนย์เอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2538
- นิรมล ตีรณสาร. สวัสดีบุตร ศิลปะศึกษากับครูประถม. กรุงเทพมหานคร. ตีรณสาร, 2525
- บรรลือ ขอรวมเดช. สภาพและโครงการสอนศิลปะภาคปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สามเจริญการพิมพ์, 2535.
- ประเสริฐ ศิลรัตน์. จิตรกรรม. กรุงเทพมหานคร : โอเอสพรีนติ้ง, 2528.
- ประเสริฐ ศิลรัตน์. ความเข้าใจในศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2525.
- บุญรัตน์ พิษณุไพบูลย์. ความซาบซึ้งในภาพจิตรกรรม : สุนทรียภาพบนพื้นที่สองมิติ. วารสารครุศาสตร์. 22 (กรกฎาคม-กันยายน 2536) : 74-89.
- เป็รื่อง กุมุท. การวางแผนสารและออกแบบสื่อ. เอกสารประกอบการสัมมนาเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการศูนย์วิชาการจังหวัด 25 จังหวัด, 2530.

- พิษณุ ศุภนิมิตร. การวิจารณ์ทัศนศิลป์ใน รายงานการสัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ. มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2525.
- พิระพงษ์ กุลพิศาล. มโนภาพและการรับรู้ทางศิลปะ. ตำรา-เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 19 หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2531.
- พิระพงษ์ กุลพิศาล. การวิจารณ์ศิลปะในช่วงสองทศวรรษของไทยในหนังสืออ้างอิงทฤษฎีและปฏิบัติการวิจารณ์ศิลปะระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. อิทธิพลของระบบการเรียนการสอนสองระบบที่มีต่อศิลปศึกษาใน ทัศนศิลป์เชิงปฏิบัติการ:ภาพพิมพ์. (ตุลาคม 2530) : 40-45.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. เอกสารประกอบการสอนทฤษฎีความรู้และศิลปศึกษา. ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. (อัคราเนา)
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. เอกสารประกอบการเรียน วิชาหลักการออกแบบ 2. ภาควิชาทัศนศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537 (อัคราเนา).
- มุกดา บุญสอน. ฟิล์มสี 30 30 (ตุลาคม - ธันวาคม 2532) 87 - 98.
- รัจรี นพเกตุ. การรับรู้ ในสาขานุกรมศึกษาศาสตร์ กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535
- รัจรี นพเกตุ. การรับรู้ สาขานุกรมศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : 2535.
- รตนา รักสกุลพาณิชย์ ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับภาพประเมินผลการเรียนแผนงานวิชาทัศนศิลป์ หลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย. กรุงเทพมหานคร : เพื่อนพิมพ์, 2530.

- ล้วน สายยศ และ อังคนก สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2538
- ล้วน สายยศ และ อังคนก สายยศ. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2539
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2534.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. ทฤษฎีและปฏิบัติการวิจารณ์ศิลปะระดับประถมและมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532
- วิชาการ, กรม. เอกสารแนะนำหลักสูตรประถมศึกษา 2521. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2537.
- วารี ธีระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. ศิลปะร่วมสมัยจกทนายเหตุ กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป, 2534
- วิรัตน์ พิชญ์ใหญ่. ความเข้าใจศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. การออกแบบ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : วัฒนาธรรม, 2527.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะและความงาม. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮาส์, 2535.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาธรรม, 2526.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. การวิจัยเชิงทดลองทางพฤติกรรมศาสตร์ : การออกแบบและการวิเคราะห์ข้อมูล. ในการผลิตผลและผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาจากงานวิจัย. ฝ่ายวิจัยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536 : 101-120.
- ศิลป์ พีระศรี. ศิลปะสงเคราะห์ (พจนานุกรมศัพท์ศิลปะของชาวตะวันตก) แปลโดย พระยาอนุমানราชธนะ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, 2527

- ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. รายงานการสัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานคร การพิมพ์, 2524.
- ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. รายงานการประชุมสัมมนาเรื่อง สถานะการศึกษาศิลปะระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. รายงานการประชุมสัมมนาเรื่อง สถานะการศึกษาศิลปะระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หนังสืออ้างอิงทฤษฎีและปฏิบัติการวิจารณ์ศิลปะระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- สงบ ลักษณะ. จากหลักสูตรสู่แผนการสอน. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534
- สงวน รอดบุญ. ลัทธิและสกุลช่างศิลปะตะวันตก กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2533.
- สน สีมাত্রัง. เกณฑ์การวิเคราะห์และวิจารณ์ศิลปะ ในทัศนศิลป์ 27. กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒนาการพิมพ์, 2527 : 95-132.
- สมโภชน์ ทองแดง. การวิจารณ์ศิลปะ วารสารครุศาสตร์ 22 (กรกฎาคม - กันยายน 2536) : 36 - 42
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. มโนทัศน์ของการประเมินการสอนและแนวทางในการประเมินการสอน. วารสารครุศิลป์. 10 (มกราคม - มิถุนายน 2524) : 79-91.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. หลักการวัดและประเมินผล ในเอกสารคู่มืออาจารย์ด้านการเรียนการสอน. กทม. : หน่วยพัฒนาอาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522 : 12-15.
- สันติ คุณประเสริฐ. สื่อการเรียนการสอนศิลปะศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาศิลปะศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สิริวรรณ สุวรรณอาภา. หน่วยที่ 5 กิจกรรมการเรียนการสอน. เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบการสอน หน่วยที่ 1-5. กรุงเทพมหานคร : สารมวลชน, 2523
- สุขุม บัวมาศ. ความสามารถทางการเรียนรู้ศิลปะของผู้เข้ารับการศึกษาในโครงการอบรมศิลปะสำหรับบุคคลภายนอก วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท บัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

- สุชา ศาสตรี. สรุปการอภิปรายการวิจารณ์ทัศนศิลป์. ในรายงานการสัมมนาการวิจารณ์
ศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร : รุ่งสยามการพิมพ์, 2525
- สุชาติ เกาทอง. ศิลปะวิจารณ์. กรุงเทพมหานคร : โอเคเอ็นเอสไตร์, 2537
- สุชาติ สุทธิ. คู่มือการสอนเรขาคณิตเรขาคณิต : พื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร :
ไอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์, 2535.
- สุชาติ สุทธิ. เรขาคณิตเรขาคณิต : พื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร : ไอ.เอส.
พรินติ้ง เฮาส์, 2535.
- สุชาติ สุทธิ. เรขาคณิตเรขาคณิต : พื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร : ไอ.เอส.
พรินติ้ง เฮาส์, 2535 ข.
- สุพิน บุญชูวงษ์. หลักการสอน กรุงเทพมหานคร : แสงสุทธิการพิมพ์, 2535
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี. การวัดและประเมินผลทางศิลปศึกษา ในเอกสารประกอบการสอนวิชา
การประเมินผลศิลปศึกษา 420610 ภาคการเรียนปลาย ปีการศึกษา 2532 (อัคราเน)
- เสริมศรี ไชยกร. พื้นฐานการสอน. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์, 2539
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ. การผลิต การใช้
และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร, 2531
- อ้อยวิทย์ พลศรี. การศึกษารูปแบบการสอนแบบวิจารณ์ศิลปะ. บริษัทวิทยุโทรทัศน์การศึกษามหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- อารี สุทธิพันธ์. ศิลปะนิยม. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กระดาศสา, 2528.
- อารี สุทธิพันธ์. 60 ปี อารี สุทธิพันธ์. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, 2535.
- อุทุมพร จามรมาน. ข้อสอบ : การสร้างและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : พันธุ์พิสัยซึ่ง,
2535
- อุทุมพร จามรมาน. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร :
พันธุ์พิสัยซึ่ง, 2532
- อุบล คุ้มจินดา. หลักและวิธีสอนศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : โอเคเอ็นเอสไตร์, 2532.
- อิทธิ คงคากุล. ศิลปะวิจารณ์. โลกศิลปะ 2 (มกราคม-มีนาคม 2524) : 4-10

- อาไพ ตีรณสาร. ขบวนการมองการเรีนรู้อศิลปะ วารสารครุศาสตร์ 22 (กรกฎาคม-กันยายน 2536) : 64-76
- อาไพ ตีรณสาร. การวัดและการประเมินผลทางศิลปศึกษา. ใน เอกสารสรุปการอภิปราย เรื่องบนเส้นทางพัฒนาศิลปศึกษา, หน้า 60-62. ลพบุรี : ศูนย์การพิมพ์วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2530.
- Anheim, R. Art and Visual Perception (The New Vision). Berkeley and Los Angeles : University of California Press, 1974.
- Anderson, T. Talking about Art with Children : From theory to Practice. Art Education. 39 (January 1986) : 5 - 8
- Anderson. Defining and Structuring Art Criticism for Education. Studies in Art Education. 34(1993) : 199-208
- Anderson, T. Defining and Structering Art Criticism for Education. Studies in Art Education. 34(1986) : 199 - 208
- Bakan, Manuel. Transition in Art Education : Changing Conceptions of Curriculum and Teaching. Art Education. 15 1962, 12-18.
- Beardsley, Monroe C. and Schveller, Herbert M. (eds.). Aesthetic Inquiry : Essays on Art Criticism and Philosophy of Art. California : Dickson Pub. Co., Inc., 1967.
- Bhola, H.S. Evaluation Functional Literacy. Tehran : Hulton Educational Publications Ltd., 1979.
- Bruner, J. Toward a theory of Instruction. New York : W.W. Norton and Co. 1968
- Brow, J.W. and Thornton, J.W. College teaching : A Systematic Approach. New York : McGraw-Hill, 1971
- Beardsley, M. Aesthetic : Problem in the Philosophy of Criticism. New York : Harcourt, Brace and World, Inc. 1958
- Broudy, H.S. Enlightened Cherishing : An Essay on Aesthetic Education. Illinois : University of Illinois Press, 1972

- Bhola, H. S. Evaluative Functional Literacy. Tehran : Hulton Educational Publication, 1979
- Canaday, J. What is Art ?. New York : Alfred A. Knopf, Inc., 1980.
- carney, James D. A Historical Theory of Art Criticism. Journal of Aesthetic Education. 28(1), 1994 : 11-29.
- Chapman, L.H. Approaches to Art in Education. New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1978.
- Denvir, B. The Chronicle of Impressionism London : Thames and Hudson, 1993
- Dewey. Art as Experience. New York : Capricorn, 1958
- Feinstein, Hermine. The Metaphoric Interpretation of Pringings : Effects of the Clustering Strategy and Relaxed Attention Exercises. Studies in Art Education. 25(2), 1984 : 77-83.
- Feinstein, Hermine. Meaning and Visual metaphor. Studies in Art Education. 23(2), 1982 : 45-55.
- Feldman, E.B. Art as Image and Idea. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1967.
- Feldman, R.S. Understanding Psychology. U.S.A. : McGraw-Hill Book Company, 1978.
- Feldman, Edmund B. Varieties of Visual Experience. 2nd ed. Englewood Cliffs New Jersey : Prentice-Hall, 1982.
- Fernald, L.D., and Fernald, S.P. Introduction to Psychology. Boston : Houghton Mifflin Company, 1978.
- Gardner, H. Symbols, Operation : An Organization of Artistry, The Art and Cognition. Studies in Art Education. 19(1978) : 33-40
- Gagne, R. Educational Technology as Technique. Educational Technology. 8 (November 1968)

- Green, Kathy E. Subjective Judgment of Multiple-Choice Item Characteristics Educational and Psychological Measurement. 43(1983) : 563 - 570.
- Gregory, R.L. Eye and Brain. England : World University Lebrary, 1973
- Gray, Wellington B. Student Teaching in Art. Pennsylvania : Macmillon Publishing Co.Inc., 1972.
- Hardiman, G.W. and Zernich, T. Subject Responses to Paintings as Originals, Colored Slides and Colors Prints. Studies in Art Education. 25(2) 1984 : 104-108.
- Herberholz, D. and Herberholz, B. Artworks for elementary teachers developing artistic and perceptual awareness. U.S.A. : Wm.C. Brown, 1964.
- Johansen, Per. O. An Art Appreciation-Oriented Teaching Model for Visual Aesthetic Education, 1978. Dissertation Abstrats International. 50(1979) : 5270 A.
- Johansen, Per. An Art Appreciation Teaching Model for Visual Aesthetic Education. Studies in Art Education. 20(3), 1979 : 4-14.
- Kennedy, J.M. Perception. In D. Krech, R.S. Crutchfield, and N. Linson (eds.), Element of Psychology. 3rd ed. New York : Alfred A. Knopf, 1974.
- Kibler, Robert J., et al. "Behavioral Objectives and the Instructional Process." In Selected Readings For The Intraduction to The Teaching Profession. pp.44-53 Edited by Milton Muse. California : Mc Cutchan Publishing Cooperation, 1970.
- Lansing, Kenneth M. Art, Artist, and Art Education. Iowa : Kendall Hunt Publishing Company, 1976.

- Lee, Sun-Young Won. A Metacritical Analysis of Contemporary Art Critics Practices : Lawrence Alloway, Donald Kusit and Robert Princus-Witten for Developing A unit for Teaching Art Criticism, 1988. Dissertation Abstracts International. 50 (1989) : 334 A.
- Mchsens, William A., and Lehmann, Irvin J. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 3th ed. New York : Holt, Richart, and Winston, 1984.
- Michael, J.A. Art and Adolescence : Teaching Art at the Secondary Level. New York : Teaching College Press, Columbia University, 1983
- Mittler, Gene A. "Art Criticism" Paper present of the Confernce of Visual Art Criticism at Rajaphat Institute, Suean Dusit, Bangkok ; Thailand, 20-22, December, 1993.
- Mittler, Gene A. "Clarifying the Decision-making Process in Art" Studies in Art Education. 25, 1983 : 14-22.
- Mittler, Gene A. Art in Focus. Ohio : Macmillan/McGraw-Hill, 1994
- Mittler, Gene A. Learning to look/looking to learn : a propose approach to art appreciation at the secondary school level Art Education. 33 (March 1980) : 17-21.
- Rouse, S.N. Visual Perception : An Integral Part of the Art Education Curriculum. Dissertation Abstracts Intrnational. 32(1994)
- Ruch, J. Psychology : The personal science. Belmont : Wansworth, 1984.
- Sprengelmeyer, Robert John. Students' Written Art Criticism As Measured by A Content Analysis Intrument, 1989. Dissertation Abstracts International. 50(1990) : 2684 A.
- Stolntz. J. Art Criticism. New York : City University, 1960
- Tyler, R.W. Basic Principles of Curriculum and Instuction. Chicago : The University of Chicago Press, 1971.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายวิชาศิลปวิจารณ์
ที่บรรจุในหลักสูตรทางด้านศิลปกรรมและศิลปศึกษา ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(1) **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต**

สาขาจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพยนตร์

คณะศิลปกรรมศาสตร์

ชื่อรายวิชา การวิจารณ์ศิลป์ (Art Criticism)

คำอธิบายรายวิชา ฝึกการพูดและการเขียนในเชิงการวิจารณ์งานศิลปกรรมต่าง ๆ

จากงานจริง ๆ และจากการแสดงนิทรรศการ

ประเภทวิชา พื้นฐานบังคับ ชั้นปีที่ 4

พื้นความรู้ สุนทรียศาสตร์ทางศิลปกรรม (Aesthetic in Fine Arts)

จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต

(2) **หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต**

สาขาการสอนวิชาเฉพาะ วิชาเอกศิลปศึกษา

ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์

ชื่อรายวิชา ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism)

คำอธิบายรายวิชา หลักการและทฤษฎีของศิลปะ หลักการวิเคราะห์วิจารณ์การประเมิน

คุณค่าผลงานศิลปกรรม

ประเภทวิชา พื้นฐานบังคับชั้นปีที่ 3

พื้นความรู้ การออกแบบ ประวัติศาสตร์ศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่และร่วมสมัย

จำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2534)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะวิจิตรศิลป์

สาขา จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และสาขาศิลปะไทย

ชื่อรายวิชา ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism)คำอธิบายรายวิชา ศึกษาหลักการศิลปะ นักวิจารณ์ศิลปะ และวิเคราะห์งานศิลปะ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการวิจารณ์ด้วยการพูด และการเขียนประเภทวิชา พื้นฐานบังคับชั้นปีที่ 4พื้นที่ความรู้ ประวัติศาสตร์ศิลป์ 1

ประวัติศาสตร์ศิลป์ 2

ปรัชญาศิลปะ

จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2536)

(1) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกทัศนศิลป์

ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

ชื่อรายวิชา ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism)คำอธิบายรายวิชา ศึกษาแนวคิดและเป้าหมายในการวิจารณ์ศิลปะ ในเชิงวิชาการ โดยเน้นการวิจารณ์ที่สัมพันธ์กับสภาพความจริงประเภทวิชา วิชาเลือกกลุ่มวิชาเอกสัมพันธ์ ชั้นปีที่ 3พื้นที่ความรู้ สุนทรียศาสตร์เบื้องต้น

ประวัติศาสตร์ศิลป์

หลักการทัศนศิลป์

จำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต

(2) หลักสูตรการศึกษานิตยศึกษาศาสตร์ วิชาเอกศิลปศึกษา

ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

ชื่อรายวิชา สุนทรียศาสตร์และการวิจารณ์

(Aesthetic Education and Art Criticism)

<u>คำอธิบายรายวิชา</u>	ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสุนทรียภาพ การรับรู้ การถ่ายทอด และ การวิจารณ์งานศิลปะแขนงทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐาน
<u>ประเภทวิชา</u>	วิชาเอกบังคับ ชั้นปีที่ 4
<u>พื้นความรู้</u>	หลักการออกแบบสำหรับครู ประวัติศาสตร์ศิลป์ 1 ประวัติศาสตร์ศิลป์ 2
<u>จำนวนหน่วยกิต</u>	2 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร (2530)

(1) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และศิลปะ ไทย

คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์

ชื่อรายวิชา ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism)

คำอธิบายรายวิชา ฝึกวิเคราะห์เนื้อหาและโครงสร้างของบทวิจารณ์ บทความและ ข้อเขียนเกี่ยวกับศิลปะ ฝึกการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจ การ แยกความคิดหลักกับวัตถุประสงค์ ศึกษารูปแบบในการวิจารณ์งาน ศิลปกรรม แง่มุมที่สำคัญของการวิจารณ์ศิลปะ เช่น ชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ รูปแบบ ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ จิตวิทยา รวมทั้งการฝึกเขียน วิจารณ์งานศิลปะ

ประเภทวิชา พื้นฐานบังคับ ชั้นปีที่ 5 (หลักสูตร 5 ปี)

พื้นความรู้ สุนทรียศาสตร์ 1

สุนทรียศาสตร์ 2

จำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต

(2) หลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์

ชื่อรายวิชา ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism)

คำอธิบายรายวิชา ศึกษาหลักการวิจารณ์ผลงานศิลปะ เพื่อให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะแขนงต่าง ๆ ที่มีอิทธิพล หรือมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

ประเภทวิชา วิชาเลือกเสรี ชั้นปีที่ 3

พื้นความรู้ เอกสารไม่ระบุ

จำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนศิลปะวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีของปีน เอ มิทเลอร์

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ของ ปีน เอ มิทเลอร์

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายจุดมุ่งหมายและคำจำกัดความของศิลปะวิจารณ์
2. อธิบายประวัติ ผลงาน และแนวคิดทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ของ ปีน เอ มิทเลอร์
3. อธิบายเกณฑ์ทฤษฎีศิลปะที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน
4. อธิบายขั้นตอนการวิจารณ์ผลงานศิลปะตามแนวทฤษฎีของ ปีน เอ มิทเลอร์ ได้
5. วิวิจารณ์ผลงานศิลปะตามแนวทฤษฎีของปีน เอ มิทเลอร์ ได้

คำศัพท์ที่ควรรู้ในทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ของปีน เอ มิทเลอร์

Description

Analysis

Interpretation

Judgment

Imitationalism

Formalism

Emotionalism

Aesthetic Qualities

Cue / Clue / Key

Elements of Art

Principle of Art

เนื้อหา

1. ความหมายและจุดมุ่งหมายของศิลปวิจารณ์
2. แนวคิดทฤษฎีศิลปวิจารณ์ของปีน เอ มิทเลอร์
3. แนวทางการสร้างสรรค์ตามทฤษฎีศิลปะที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน
 - 3.1 แนวนิยมความจริง (Imitationalism)
 - 3.2 แนวนิยมรูปทรง (Formalism)
 - 3.3 แนวนิยมอารมณ์ความรู้สึก (Emotionalism)
4. ขั้นตอนการวิจารณ์ผลงานศิลปะ
 - 4.1 ขั้นพรรณนา (Description)
 - 4.2 ขั้นวิเคราะห์ (Analysis)
 - 4.3 ขั้นตีความ (Interpretation)
 - 4.4 ขั้นตัดสิน (Judgment)
5. คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีศิลปวิจารณ์ของปีน เอ มิทเลอร์

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องฉายสไลด์พร้อมจอฉาย
2. ภาพสไลด์ผลงานจิตรกรรม
3. แบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะตามแนวทางของปีน เอ มิทเลอร์
4. แผนภูมิการออกแบบ (Design Chart)
5. ใบความรู้ (Information Sheet)
 - 5.1 เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติ ผลงาน และแนวคิดทฤษฎีศิลปวิจารณ์ของปีน เอ มิทเลอร์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
- 1.2 อภิปรายซักถามความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและจุดมุ่งหมายของศิลปะวิจารณ์
- 1.3 ดำเนินการฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะตามแนวทฤษฎีของปีน เอ มิทเลอว์ เพื่อวัดความสามารถของผู้เรียนก่อนการเรียนรู้การสอน (pre-test) โดยกำหนดให้วิจารณ์ผลงานศิลปะจากภาพสไลด์
- 1.4 เมื่อหมดเวลาผู้สอนทำการเก็บแบบฝึกปฏิบัติการวิจารณ์ผลงานศิลปะ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมแจกเอกสาร ใบความรู้ (Information Sheet)

2. ขั้นสอน

- 2.1 บรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติ ผลงาน และแนวคิดทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ของปีน เอ มิทเลอว์
- 2.2 อธิบายแนวการสร้างสรรคตามทฤษฎีศิลปะที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัยตัดสินผลงานศิลปะ
- 2.3 อธิบายขั้นตอนการวิจารณ์ผลงานศิลปะตามแนวทฤษฎีของปีน เอ มิทเลอว์ ประกอบด้วย
 - 2.2.1 ขั้นพรรณนา (Description)
 - 2.2.2 ขั้นวิเคราะห์ (Analysis)
 - 2.2.3 ขั้นตีความ (Interpretation)
 - 2.2.4 ขั้นตัดสิน (Judgment)
- 2.4 อธิบายวิธีการวิจารณ์ผลงานศิลปะในแต่ละขั้น จากภาพสไลด์ โดยให้ผู้เรียนร่วมฝึกปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน
- 2.5 อธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ของปีน เอ มิทเลอว์
- 2.6 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายสรุปขั้นตอนในการวิจารณ์
- 2.7 มอบหมายงานให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ เพื่อเตรียมตัวในการทดสอบในการเรียนการสอนคราวต่อไป

แบบทดสอบศิลปะวิจารณ์

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้วัดความรู้ ความเข้าใจในการเรียนการสอนศิลปะวิจารณ์ ตามแนวทฤษฎีของ ปิ่น เอ มิทเลอร์ มีคำถามทั้งหมด 15 ข้อ ให้เวลาทำ 20 นาที
2. คำถามในแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ คือ คำถามแต่ละข้อจะให้ท่านเลือกคำตอบ ที่ถูกต้องมากที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียวจาก ก ข ค หรือ ง ที่ให้ไว้ เมื่อเลือก ได้คำตอบใดก็ให้ท่านระบายตอบในกระดาษคำตอบของตัวเลือกของข้อนั้น ๆ
3. พยายามคิดให้รอบคอบและตัดสินใจตอบทั้ง 15 ข้อ ในเวลา 10 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- (1) "ศิลปะวิจารณ์" ตามความหมายในพจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึงอะไร
- ก. ความคิดเห็นหรือการตัดสินที่กล่าวหรือเขียนเกี่ยวกับงานศิลปะ และชี้ให้เห็นข้อบกพร่องหรือคุณค่าของงานศิลปะ
 - ข. การวิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะซึ่งศิลปินได้สร้างสรรค์ขึ้นไว้ โดยให้ความเห็นตามกฎเกณฑ์และหลักการของศิลปะแต่ละสาขา ทั้งในด้านสุนทรียศาสตร์ และปรัชญาสาขาอื่น ๆ
 - ค. การเรียนรู้ความหมายของผลงานศิลปะ ด้วยวิธีการวิเคราะห์แยกแยะ แล้วถ่ายทอดออกมาด้วยการจดบันทึก หรือบรรยายเป็นคำพูดอยู่มีโวหารให้ผู้อื่นรับรู้ค่าของความงามอีกทอดหนึ่ง
 - ง. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นการพรรณนา ประสบการณ์ทางอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่องานศิลปะ หรือเป็นการแสดงความคิดเห็นเชิงปรัชญาเกี่ยวกับศิลปะ โดยทั่ว ๆ ไป
- (2) ข้อใดเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของศิลปะวิจารณ์น้อยที่สุด
- ก. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของงานศิลปะ
 - ข. เพื่อเป็นข้อมูลการจัดจำหน่ายผลงานศิลปะในการจัดแสดง
 - ค. เพื่อเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจระหว่างศิลปินกับชุมชน
 - ง. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นที่ได้สัมผัสผลงานในชั้นเดียวกัน
- (3) แนวคิดพื้นฐานของกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวทฤษฎีของปีน . เอ มิทเลอร์ มาจากบุคคลในข้อใด
- ก. Piaget, Bloom
 - ข. Sherif, Piaget
 - ค. Bruner, Sherif
 - ง. Bloom, Bruner

- (4) กระบวนการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีของปีน เอ มิทเลอร์ เรียกว่า
อย่างไร
- ก. Visual - Evaluative Process.
 - ข. Looking - Evaluative Process.
 - ค. Learning - Evaluative Process.
 - ง. Perceptual - Evaluative Process.
- (5) กระบวนการวิจารณ์ศิลปะตามแนวทฤษฎีของ ปีน เอ มิทเลอร์ ได้จำแนก
ออกเป็นขั้นตอนตามลำดับในข้อใด
- ก. Analysis, Description, Judgment, Interpretation.
 - ข. Interpretation, Judgment, Description, Analysis.
 - ค. Description, Analysis, Interpretation, Judgment.
 - ง. Judgment, Description, Analysis, Interpretation.

คำชี้แจง ให้ทำเนติวิจารณ์ข้อความเกี่ยวกับการวิจารณ์งานศิลปะ ในข้อ (6)-(10) ว่า
สอดคล้องกับขั้นตอนใดของกระบวนการวิจารณ์ศิลปะตามแนวทฤษฎีของ
ปีน เอ มิทเลอร์ ให้ไว้จาก (ก) - (ง)

- (ก) Analysis
 - (ข) Description
 - (ค) Judgment
 - (ง) Interpretation
- (6) การอธิบายความหมายจากสิ่งต่าง ๆ ในผลงานศิลปะที่สะท้อนให้เกิดผลต่อ
อารมณ์ ความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ เป็นการวิจารณ์ในขั้นตอนใด
- (7) การอธิบายถึงเรื่องราวหรือเนื้อหาสาระของผลงานศิลปะ เป็นการวิจารณ์
ในขั้นตอนใด
- (8) การวิจารณ์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของมูลฐานศิลปะกับหลักการศิลปะ
ที่ศิลปินได้นำมาจัดวางให้มีความเป็นเอกภาพเป็นการวิจารณ์ในขั้นตอนใด
- (9) การวินิจฉัยเพื่อบ่งชี้ความสำเร็จของผลงานศิลปะ เป็นการวิจารณ์ในขั้นตอนใด
- (10) การวิจารณ์ในขั้นตอนใด สามารถอธิบายผลงานจิตรกรรมประเภทนามธรรม
ได้มากที่สุด

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นคำอธิบายแสดงความคิดเห็นในการวิจารณ์ผลงานจิตรกรรม
ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ (11)–(13)

- (ก) ความเก่าแก่ของกังหันลมที่ปรากฏในภาพ ได้บ่งบอกให้เห็นบางสิ่งบางอย่าง
อย่างในการเป็นหยักเพื่อต่อสู้กับสภาพดินฟ้าอากาศมาเป็นเวลาอันยาวนาน
เปรียบประหนึ่งว่าศิลปินได้ใช้ เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายถึง ความซื่อสัตย์
ความกล้าหาญ ตลอดจนความรัก อันเต็มเปี่ยมที่มีต่อผืนแผ่นดิน
- (ข) ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้ เป็นภาพทิวทัศน์ที่แสดงบรรยากาศในยามใกล้พลบค่ำ
เบื้องบนของภาพสามารถแลเห็นกังหันลมอันเก่าแก่ ที่ยืนโดดเด่นอยู่บน
เนินเขา ตัดความสว่างของท้องฟ้าที่ทอแสงเป็นประกายสีทองอยู่เบื้องหลัง
ซึ่งบ่งบอกให้รู้ว่าดวงอาทิตย์กำลังเคลื่อนคล้อยต่ำลงเรื่อย ๆ ในขณะที่
ความมืดกำลังคืบคลานเข้ามาอย่างช้า ๆ
- (ค) รูปร่างเงามืดของกังหันลมที่ปรากฏในภาพ เป็นสัมฤทธิ์ผลตามหลักของ
การเน้น อันเกิดจากการตัดกันระหว่างเงามืดกับค่าความสว่างของ
ท้องฟ้าที่อยู่เบื้องหลัง กล่าวคือ ศิลปินใช้หลักการเน้นด้วยความอ่อน-
แก่ของสีที่แสดงความสว่างและความมืดเพื่อดึงความรู้สึกทางการเห็นเข้า
สู่ความสนใจ
- (ง) ภายใต้อากาศจะปรากฏให้เห็นค่าของสีอย่างชัดเจน ได้แก่ สีน้ำตาล
สีเหลืองและสีน้ำเงิน ตามลำดับ สีเหล่านี้ล้วนมีความแตกต่างกัน
ที่ค่าน้ำหนักความอ่อน-แก่ โดยปะปนอยู่ทั่วไปบนพื้นระนาบของภาพ
ส่วนพื้นที่เงามืดของภาพซึ่งตัดกับความสว่างของท้องฟ้าที่อยู่เบื้องหลัง
นั้น ก่อให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับบริเวณว่าง ที่แสดงความตื่น-ลึกของ
บรรยากาศภายใน

- (11) คำอธิบายในข้อความใดที่บ่งบอกถึงการวิจารณ์ขั้น Analysis
- (12) คำอธิบายในข้อความใด ที่บ่งบอกถึงการวิจารณ์ขั้น Interpretation
- (13) คำอธิบายของข้อความในข้อใด สามารถจำแนกอยู่ในการวิจารณ์ขั้น

Description

- ก. (ก), (ค)
- ข. (ง), (ข)
- ค. (ค), (ง)
- ง. (ข), (ก)

คำชี้แจง ให้ทำเนติพิจารณาข้อความในคำถามข้อ (14)-(15) ว่ามีลักษณะสอดคล้องกับเกณฑ์ในการวินิจฉัยคุณค่าทางสุนทรียภาพใด จาก 1 - 4 ต่อไปนี้

- ก. Imitationalism
- ข. Formalism
- ค. Emotionalism
- ง. ไม่สามารถระบุได้

(14) ภาพที่ถ่ายทอดรูปแบบ / ลงสีตามสัดส่วนของคน สิ่งของ เครื่องใช้
แสงสีในบริเวณกว้างตามลำดับอ่อนแก่ไล่เคียงกับต้นแบบ

(15) ภาพรูปทรงของเครื่องดนตรีกลไกในรูปของการสร้างสรรค์ ที่ไม่แสดง
รายละเอียด แต่สะท้อนให้ผู้ชมสนใจในการใช้ เส้นต่าง ๆ ในผลงาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะ ตามแนวทฤษฎีของ ยีน เอ มิทเลอร์

คำอธิบายวิธีทำแบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะ

1. แบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกความสามารถของการวิจารณ์ผลงานศิลปะตามที่กำหนดให้ และให้เวลาในการทำ นาที
2. แบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะฉบับนี้ ใช้ประกอบกับภาพผลงานศิลปะ, ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ และภูมิหลังของศิลปินผู้สร้างผลงานที่กำหนดให้วิจารณ์
3. ลักษณะของแบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 เป็นการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผลงานศิลปะที่ต้องการวิจารณ์
(ท่านสามารถหาคำตอบได้จากเอกสารข้อมูลที่ให้ไว้)
 - ตอนที่ 2 เป็นการฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีของ ยีน เอ มิทเลอร์ โดยจะมีคำชี้แจงวิธีการวิจารณ์ให้ท่านอ่านดูก่อนเป็นพื้นฐานให้เข้าใจ และดำเนินการวิจารณ์ผลงานศิลปะตามลำดับที่กำหนดไว้
4. ขอให้ท่านเขียนบรรยายการวิจารณ์ด้วยความรู้สึกที่แท้จริงของท่านที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ผลงานศิลปะนั้น ๆ โดยไม่ข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง

The Luncheon of the Boating Party, 1881.

Oil on canvas, 129.5 X 172.7 cm.

Washington, D.C.

The Phillips Collection.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

คำชี้แจง ให้ท่านระบุข้อมูลเบื้องต้นของผลงานศิลปะที่ท่านทำการวิจารณ์ ตามลำดับดังนี้

ชื่อศิลปิน.....
 ชื่อผลงาน.....ปีที่สร้างผลงาน.....
 วัสดุ/เทคนิค.....ขนาดของผลงาน.....
 สถานที่สะสมผลงาน.....
 ประเทศ.....

ประเภทของผลงาน

- DRAWING
 PAINTING
 SCULPTER
 PRINT MAKING
 MIX MEDIA

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ชั้นวิเคราะห์ (ANALYSIS)

คำชี้แจง ชั้นตอนนี้ให้ความสำคัญกับคุณค่าทางการออกแบบ โดยให้ท่านวิเคราะห์ผลงานศิลปะที่กำหนดให้ โดยใช้แผนภูมิการออกแบบ (ด้านล่างนี้) และดำเนินการวิเคราะห์ตามข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) วิเคราะห์ผลงานศิลปะที่กำหนดให้ โดยพิจารณาว่ามีมูลฐานศิลปะในรายการใดบ้าง ที่สัมพันธ์กับหลักการศิลปะ ถ้าท่านพบว่ามีให้ทำเครื่องหมาย (x) ไว้

แผนภูมิการออกแบบ
DESIGN CHART

		หลักการศิลปะ Principles of Art							เอกภาพ (Unity)
		ดุลยภาพ Balance	การเน้น Emphasis	ความกลมกลืน Harmony	ความหลากหลาย Variety	การลดทอน Gradation	การเคลื่อนไหว/จังหวะ Movement/Rhythm	สัดส่วน Proportion	
มูลฐานศิลปะ (Elements of Art)	สี Color								
	เส้น Line								
	น้ำหนัก Value								
	พื้นผิว Texture								
	รูปร่าง/รูปทรง Shape/Form								
	บริเวณว่าง Space								

หมายเหตุ รายการของแผนภูมิในแนวดิ่งคือมูลฐานศิลปะ และรายการในแนวนอนคือหลักการศิลปะ
ความหมายของแต่ละรายการอธิบายไว้ในหน้า 8 - 11

1. มวลฐานศิลปะ (Elements of Art)

- 1.1 สี (Color) : หมายถึง ความเข้มของแสงที่กระทบวัตถุมีคุณสมบัติ 3 อย่าง คือ 1) ไบร่งใส 2) ไบร่งแสง 3) ทึบแสง แล้วสะท้อนเข้าสู่ตาเราให้เกิดเป็นคุณค่าทางการเห็น 3 อย่าง คือ 1) สีแท้ 2) น้ำหนัก 3) ความเข้มของตัวมันเอง
- 1.2 น้ำหนัก (Value) : หมายถึง สิ่งที่ปรากฏให้เห็นจากความสัมพันธ์สีเบี่ยงของควมมืด (ทึบหรือแก่) สุดจนถึงสว่าง (จางหรืออ่อน) สุดของแสงและสี
- 1.3 เส้น (Line)
- เส้นที่เกิดขึ้นจริง (Actual Line): หมายถึง รอบขีดเขียนหนัก - เบา จากรอยเคลื่อนอย่างต่อเนื่องที่ปรากฏบนพื้นผิว
- เส้นเชิงนัย (Implied Line) : หมายถึง ลักษณะของการบ่งชี้ หรือแสดงให้รับรู้เป็นนัยจากจุดหนึ่ง ไปสู่อีกจุดหนึ่งที่ประเมินได้จากการเห็น
- เส้นที่เกิดจากขอบ (Line Formed by Edges): หมายถึง สิ่งที่เกิดจากขอบของรูปร่าง-รูปทรง หรือรูปร่าง-รูปทรงที่ซ้อนกันหรือทับกัน
- 1.4 ผิว (Texture) : หมายถึง คุณสมบัติของสิ่งที่ปรากฏที่มองเห็น แล้วให้ความรู้สึกสากหยาบ เรียบลื่น หรืออ่อนนุ่ม ฯลฯ ทั้งเชิงกายภาพตามธรรมชาติ หรือเชิงเทคนิคของการลงตาที่สร้างขึ้น โดยศิลปิน

- 1.5 รูปร่าง (Shape) : หมายถึง บริเวณของสิ่งที่เป็นจริงในลักษณะ 2 มิติ คือ กว้างกับยาวที่เกิดจากการจำกัด หรือกำหนดขอบเขตให้เป็นรูปร่างด้วยเส้น สีหรือผิว
- 1.6 รูปทรง (Form) : หมายถึง รูปร่างที่ปรากฏให้เห็นเป็น 3 มิติ คือ กว้าง ยาว และหนา ล้อมรอบปริมาตร ภายใน ซึ่งมีลักษณะหลากหลาย ทั้งที่เกิดจากการคิดและจากธรรมชาติ
- 1.7 บริเวณว่าง (Space) : ปกติ หมายถึง บริเวณที่ปรากฏอยู่ระหว่าง หรืออยู่บน - ล่างหรืออยู่รอบ หรืออยู่ภายในของสิ่งที่ปรากฏ และยังไม่รวมถึง มิติหรือความถี่ - ลึกของสิ่งที่ปรากฏใน ความรู้สึกของการเห็นอีกด้วย
2. หลักการศิลปะ (Principle of Art)
- 2.1 ความสมดุล (Balance) : หมายถึง การที่นำเอามูลฐานมาผสมผสานกันแล้วปรากฏเป็นนิยามของความคงที่ในความรู้สึกทางการเห็น อาจเป็นลักษณะ ธรรมดาหรือซ้ายกับขวาเท่ากัน อาจเป็นลักษณะ ไม่ธรรมดา ซึ่งซ้ายกับขวาไม่เท่ากัน
- 2.2 การเน้น (Emphasis) : หมายถึง การที่นำเอาบรรดามูลฐานมาผสมผสาน โดยเน้นหนักข้อแตกต่างระหว่างมูลฐานที่ปรากฏ หรืออาจเป็นการนำจุดหนึ่งจุดใด หรือหลายจุดให้เด่นชัดในปรากฏการณ์ของการเห็น

- 2.3 ความกลมกลืน (Harmony) : หมายถึง การที่นำเอาบรรดามูลฐานมาผสมผสานกันในลักษณะ เน้นหนัก ให้คล้ายคลึงกัน และเชื่อมโยงทุกส่วนมาเป็นหนึ่งเดียวกัน ทั้งภาพให้ปรากฏในการเห็น
- 2.4 ความหลากหลาย (Variety) : หมายถึง การนำเอาบรรดามูลฐานศิลปะที่มีลักษณะแตกต่างกันหลาย ๆ อย่าง มาประสานกันจนกลายเป็นความซับซ้อน เพื่อดึงดูดความสนใจจากการเห็น
- 2.5 ความลดหลั่น (Gradation) : หมายถึง การที่นำเอาบรรดามูลฐานมาผสมผสานใช้ลักษณะเป็นชุด ให้ปรากฏลดหลั่นกันลง ไปอย่างต่อเนื่องเป็นทิศทาง ในขณะที่เห็น
- 2.6 จังหวะกับการเคลื่อนไหว (Rhythm/Movement) : หมายถึง การที่นำเอาบรรดามูลฐานจัดวางให้ซ้ำ ๆ กัน ให้ปรากฏจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่งเป็นจังหวะขณะที่กวาดสายตามองต่อเนื่องกันจึงกลายเป็นกิริยาของการเคลื่อนไหวตามมาในความรู้สึกขณะที่เห็น
- 2.7 สัดส่วน (Proportion) : หมายถึง หลักการศิลปะที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของมูลฐานศิลปะทั้งหมด ในลักษณะเปรียบเทียบกัน เช่น ลักษณะผิวที่หนาเบามากกว่าลักษณะผิวเรียบ หรือการใช้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่เปรียบเทียบกับรูปร่างที่มีขนาดเล็กกว่า

แบบประเมินตนเอง

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ต้องการทราบการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการวิจารณ์ผลงาน ศิลปตามแนวทฤษฎีของ ยีน เอ มิทเลอร์ โดยแบบประเมินจะประกอบด้วยรายการ เนื้อหา และความสามารถทางการวิจารณ์ศิลปะควบคู่กัน ให้ท่านพิจารณาว่า จากการเรียนรู้เนื้อหาแต่ละรายการ ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น มากน้อย เพียงใด ในรายการความสามารถทางการวิจารณ์ศิลปะ

คำชี้แจง โปรด เขียน เครื่องหมาย / ในช่องหมายเลขที่ตรงกับ การเปลี่ยนแปลงของท่ามากที่สุด ใน แต่ละรายการดังนี้

5	หมายถึง	มีความเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเปลี่ยนแปลงมาก
3	หมายถึง	มีความเปลี่ยนแปลงปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเปลี่ยนแปลงน้อย
1	หมายถึง	มีความเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

	ข้อความ	ระดับการเปลี่ยนแปลง				
		5	4	3	2	1
1. ความหมายและ จุดมุ่งหมายของ ศิลปวิจารณ์	- อธิบายความหมายและจุดมุ่งหมายของ ศิลปวิจารณ์ได้					
2. แนวคิดพื้นฐาน ตามทฤษฎีศิลปะ วิจารณ์ของ ยีน เอ มิทเลอร์	- อธิบายแนวคิดพื้นฐานตามทฤษฎีศิลปะ วิจารณ์ของ ยีน เอ มิทเลอร์ ได้					
3. ชั้นพรรณนา	- บรรยายหรืออธิบายรายละเอียดของ เนื้อหาสาระหรือเรื่องราวในผลงาน ศิลปะ ได้					
4. ชั้นวิเคราะห์	- อธิบายวิธีการวิเคราะห์ผลงานศิลปะ โดยใช้แผนภูมิการออกแบบ ได้ - อธิบายความสัมพันธ์ของมูลฐานศิลปะ กับ หลักการศิลปะจากแผนภูมิการออกแบบ ได้					
5. ชั้นตีความ	- อธิบายการสื่อความหมายของผลงาน ศิลปะในเชิงอารมณ์ความรู้สึกหรือความ คิดเห็นต่าง ๆ ได้					

	ข้อความ	ระดับการเปลี่ยนแปลง				
		5	4	3	2	1
6. ขั้นตัดสิน	- ประเมินคุณค่าทางสุนทรียภาพของผลงานศิลปะ ตามแนวทฤษฎีของ ปิ่น เอ มิทเลอร์ ได้					
7. คุณค่าทางสุนทรียภาพและทฤษฎีศิลปะ	- บ่งชี้ความแตกต่างในคุณค่าทางสุนทรียภาพของผลงานศิลปะ ได้ เช่น คุณค่าทางเรื่องราว คุณค่าทางการออกแบบและคุณค่าทางการแสดงออก - อธิบายความสัมพันธ์ของคุณค่าทางสุนทรียภาพกับทฤษฎีศิลปะ ได้					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็น

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปวิจารณ์ คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้ ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดแต่อย่างใด และไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใดทั้งสิ้น คำตอบทุกคำตอบจะเป็นไปตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริงของท่านให้มากที่สุด โดยไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- ตอนที่ 3 คำถามแบบปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

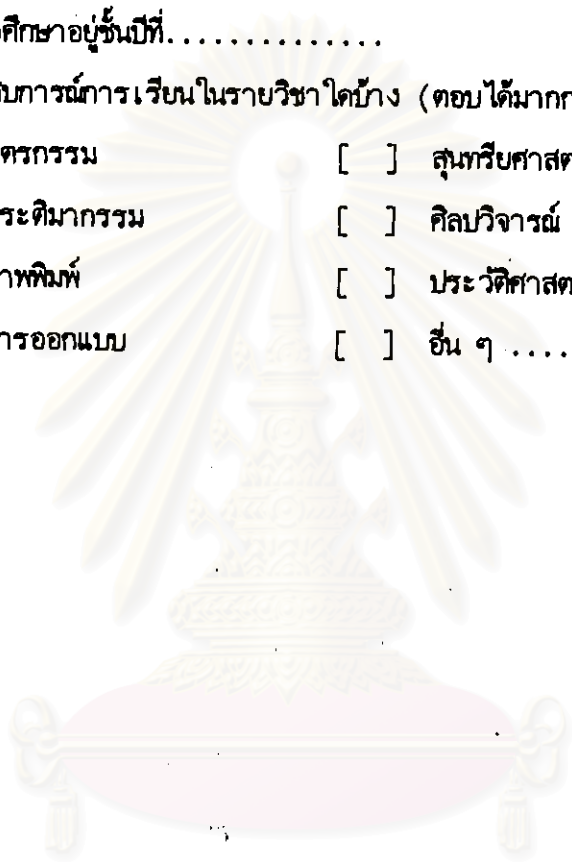
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ [] ชาย [] หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ขณะนี้ท่านกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่.....
4. ท่านเคยมีประสบการณ์การเรียนในรายวิชาใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] จิตรกรรม	[] สุนทรียศาสตร์
[] ประติมากรรม	[] ศิลปวิจารณ์
[] ภาพพิมพ์	[] ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก
[] การออกแบบ	[] อื่น ๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรด จิยน เครื่องหมาย / ในช่องหมายเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละรายการดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
(0) กระบวนการวิจารณ์ศิลปะตามแนวทฤษฎีของยีน เอ มิทเลอร์ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้.....					

หมายความว่า ท่านมีความเห็นว่ากระบวนการวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีของยีน เอ มิทเลอร์ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้อยู่ในขั้นมาก แต่ไม่มากที่สุด

ข้อความ	ระดับการความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหาทฤษฎี					
(1) แนวคิดตามแนวทฤษฎีของ ยีน เอ มิทเลอร์ มีความเหมาะสมต่อการเรียนการสอนศิลปวิจารณ์.....					
(2) กระบวนการวิจารณ์ศิลปะตามแนวทฤษฎีของยีน เอ มิทเลอร์ เหมาะสมต่อการนำไปประยุกต์ใช้ประเมินผลงานศิลปะอื่น ๆ.....					
(3) คำศัพท์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้อธิบายในเนื้อหา มีความจำเป็นต่อการวิจารณ์ผลงานศิลปะ.....					
ด้านกระบวนการวิจารณ์					
(4) การวิจารณ์ขั้นพรรณนาทำให้เข้าใจเรื่องราวหรือเนื้อหาสาระของผลงานศิลปะ.....					
(5) การวิจารณ์ขั้นวิเคราะห์ ทำให้เข้าใจองค์ประกอบของผลงานศิลปะ.....					
(6) การวิจารณ์ขั้นตีความ ทำให้เข้าใจการสื่อความหมายในเชิงอารมณ์ความรู้สึกของผลงานศิลปะ.....					
(7) การวิจารณ์ขั้นตัดสิน ทำให้เข้าใจคุณค่าทางสุนทรียภาพของผลงานศิลปะ.....					
ด้านสื่อการเรียนการสอน					
(8) ภาพถ่ายที่นำมาทดสอบมีความเหมาะสมต่อการวิจารณ์.....					
(9) ภาพสไลด์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ในเนื้อหา.....					

ข้อความ	ระดับการความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
(10) แบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะช่วยเชื่อมโยงขั้นตอนการเรียนรู้ได้.....					
(11) ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังและประวัติของศิลปินมีความจำเป็นต่อการวิจารณ์.....					
<u>ด้านการประเมินผล</u>					
(12) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เหมาะสมต่อการนำมาประเมินผลการเรียนรู้.....					
(13) ควรใช้แบบฝึกการวิจารณ์ผลงานศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการเรียนรู้.....					
(14) กิจกรรมการวิจารณ์งานศิลปะเป็นรายบุคคลเหมาะสมต่อการนำมาประเมินผลการเรียนรู้.....					
(15) กิจกรรมการวิจารณ์เป็นรายกลุ่มเหมาะสมต่อการนำมาประเมินผลการเรียนรู้.....					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะวิจารณ์ตามแนวทฤษฎีของ
ฮัน เอ มิทเลอร์

ด้านเนื้อหาทฤษฎี

.....

.....

.....

.....

ด้านสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

ด้านการประเมินผล

.....

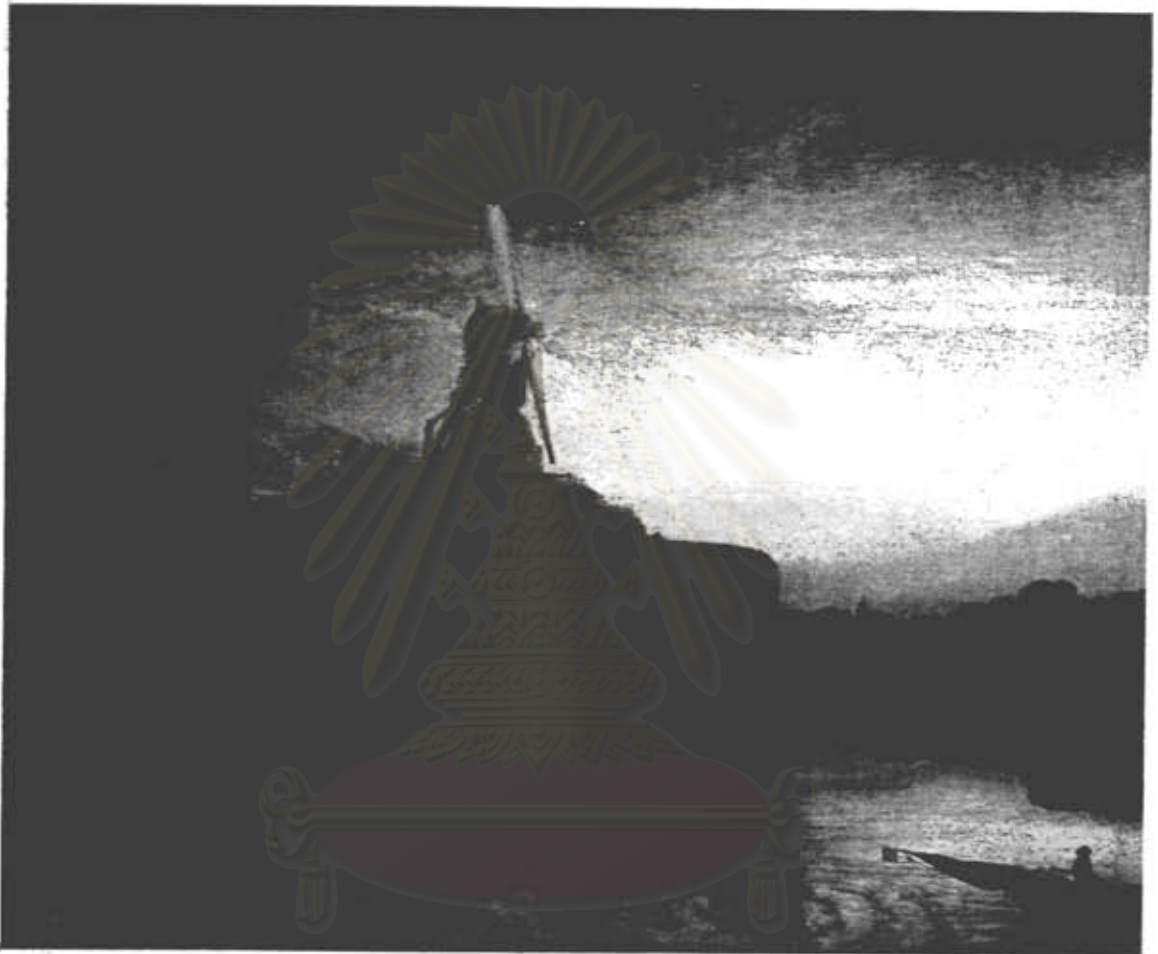
.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

► Look carefully at this painting. How many people and objects are you able to see?

Rembrandt van Rijn. The Mill. c. 1650.

Oil on canvas. 87.6 X 105.6 cm.

National Gallery of Art, Washington, D.C.

ตัวอย่างการวิจารณ์ผลงานศิลปะตาม ตามแนวทฤษฎีของ ยีน เอ มิท เลอร์

นักวิจารณ์ศิลปะจะมีกระบวนการวิจารณ์ผลงานศิลปะอย่างเป็นขั้นตอน อันประกอบไปด้วย ขั้นตอนการพรรณนา (Description) การวิเคราะห์ (Analysis) การตีความ (Interpretation) และการตัดสิน (Judgment) โดยกระบวนการดังกล่าว เป็นการเสริมสร้างข้อมูลที่ได้จากผลงานศิลปะ โดยเฉพาะ มิใช่เป็นการค้นคว้าเพื่อศึกษาหาข้อเท็จจริง (facts) ของศิลปินหรือผลงานศิลปะจากแหล่งข้อมูลภายนอก (external sources) ประโยชน์จากกระบวนการนี้ จะทำหน้าที่เป็นกฎแฉเพื่อไขไปสู่สิ่งต่าง ๆ ภายในผลงานศิลปะ (internal cues)

ทั้งนี้ก็เพื่อทำการพิสูจน์และอธิบายระดับคุณค่าของผลงานศิลปะอย่างมีเหตุผล อย่างไรก็ตาม ใด ๆ ก็ดี ในการตรวจสอบภาพจิตรกรรม นักวิจารณ์ศิลปะจะค้นหาสิ่งต่าง ๆ เพื่อจะตอบข้อคำถามเหล่านี้

- * มีอะไรบางอย่างที่ปรากฏในผลงาน
- * ผลงานศิลปะ ออกแบบขึ้นมาจากส่วนประกอบต่าง ๆ อย่างไร
- * ผลงานศิลปะ ได้บ่งบอกความหมายอะไร
- * มีอะไรที่ผลงานศิลปะ ได้บ่งบอกถึงความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม การที่เราจะตอบข้อคำถามดังกล่าว จำเป็นจะต้องมีวิธีการมองดูผลงานศิลปะ ซึ่งในที่นี้กำหนดให้ Robert เป็นนักวิจารณ์ศิลปะผู้หนึ่งที่จะตอบข้อคำถามดังกล่าว ด้วยการตรวจสอบภาพจิตรกรรมที่ชื่อ "The Mill" อันเป็นภาพทิวทัศน์ภาพหนึ่งที่แสดงรูปร่างของกังหันลมภายใต้ท้องฟ้าสีทอง ซึ่งเมื่อเราได้ติดตาม กระบวนการวิจารณ์ภาพจิตรกรรมของเขา จากขั้นตอนการพรรณนา การวิเคราะห์ การตีความ และการตัดสินแล้ว ก็จะทำให้เราได้เรียนรู้ว่า เขามีวิธีการมองดูผลงานศิลปะอย่างไร

ขั้นตอนการพรรณนา (Description)

ในขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาคุณค่าทางเรื่องราว (literal qualities) และมูลฐานศิลปะ (elements of art) โดยเป็นการกล่าวถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เห็นในภาพ โดยพิจารณาว่าสิ่งที่เห็นนั้นเป็นอะไร หรือบ่งบอกเนื้อหาสาระอะไรบางอย่าง เช่น คน วัตถุ หรืออื่น ๆ และกล่าวถึงรายละเอียดของมูลฐานศิลปะ (elements of art) เช่น สี เส้น คำนำหน้า

พื้นผิว รูปร่าง รูปทรง และบริเวณว่าง โดยพิจารณาว่า มีอะไรบ้าง และปรากฏอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของภาพอย่างไร ซึ่งมูลฐานศิลปะเหล่านี้ จะใช้เป็นข้อมูลในขั้นตอนการวิเคราะห์ต่อไป

จากแนวทางข้างต้น Robert จึงดำเนินการบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ในภาพที่เขาสามารถแลเห็นได้ เช่น คนหรือวัตถุต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการค้นหาคุณค่าทางเรื่องราว (literal Qualities) หรือคุณค่าในความเหมือนจริง โดยเขาได้บันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นในภาพ "The Mill" ไว้ว่า ภาพจิตรกรรมชิ้นนี้เป็นภาพทิวทัศน์ภาพหนึ่ง ที่แสดงบรรยากาศในยามใกล้พลบค่ำ มีภาพเงามืดของกังหันลมที่เป็น โดดเด่นอยู่บนพื้นที่ราบสูง ตัดกับความสว่างของท้องฟ้าที่อยู่เบื้องหลัง บริเวณโดยรอบก็แวดล้อมไปด้วยบ้านและ โรงนา สิ่งเหล่านี้ล้วนตั้งอยู่บนพื้นที่ราบสูงเหนือส่วนโค้งของแม่น้ำอันเงียบสงบ แลเห็นแสงสว่างจากท้องฟ้าสาดสะท้อนลงบนพื้นผิวน้ำที่ราบเรียบเบื้องล่างอย่างชัดเจน

1. รายละเอียดของเรื่องราว

อย่างไรก็ดี ข้อมูลข้างต้นก็เป็นเพียงเนื้อหาสาระที่เขาเห็นได้โดยรวม ๆ เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ เขาจึงได้พิจารณาวิเคราะห์เพื่อมองหารายละเอียดอื่น ๆ เพิ่มเติม และเขาก็ได้พบว่า ในบริเวณมุมซ้ายมือด้านล่างของภาพ ปรากฏว่ามีบางสิ่งบางอย่างที่แฝงอยู่ภายใต้เงามืดอันพราวมันนั้น เขาแลเห็นว่า มีสตรีกับเด็กเล็ก ๆ คนหนึ่ง ซึ่งดูเหมือนว่าหล่อนเพิ่งเดินข้ามสะพานมาอย่างช้า ๆ เพื่อมุ่งไปที่บริเวณริมแม่น้ำ และที่แห่งนี้เขาเห็นสตรีคนหนึ่งกำลังซักล้างเสื้อผ้าอยู่ริมแม่น้ำ โดยเบื้องหลังของเธอมีตะกร้าผ้าวางอยู่ที่พื้น มองเห็นแสงสะท้อนกับพื้นผิวน้ำเป็นระลอกคลื่นเล็ก ๆ ถัดออกไปทางขวามือมีชายผู้หนึ่งกำลังกรรเชียงเรือเข้าฝั่งมาอย่างช้า ๆ ในขณะที่เดียวกันท้องฟ้าเหนือขึ้นไปด้านบนกำลังทอแสงเป็นประกายสีทอง ซึ่งบ่งบอกให้รู้ว่า ดวงอาทิตย์กำลังเคลื่อนคล้อยต่ำลงเรื่อย ๆ สลับกับความมืดที่ค่อย ๆ คืบคลานเข้ามาอย่างช้า ๆ

2. รายละเอียดของมูลฐานศิลปะ

หลังจาก Robert ค้นหารายละเอียดต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงเนื้อหาสาระของภาพอย่างเพียงพอแล้ว เขาจึงเริ่มดำเนินการต่อไปเพื่อค้นหามูลฐานศิลปะที่ประกอบกันขึ้นภายในภาพ ครั้นเมื่อเขาได้ย้อนกลับมาพิจารณาวิเคราะห์ภาพ "The Mill" อีกครั้งหนึ่ง เขาได้สังเกตเห็นว่ามูลฐานศิลปะที่ผสมผสานกันขึ้นภายในภาพนี้ ประกอบไปด้วยสี (colors) รูปร่าง (shapes) พื้นผิว (textures) และบริเวณว่าง (Space) ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม เขารู้สึกประหลาดใจมากที่สังเกตเห็นว่า ภายใต้อาภจะประกอบไปด้วยสีเพียงไม่กี่สีเท่านั้น และที่ปรากฏให้เห็นค่าของสีอย่างชัดเจน ได้แก่ สีน้ำตาล สีเหลือง และสีน้ำเงิน ตามลำดับ สีเหล่านี้ล้วนมีความแตกต่างกันที่ค่าระดับน้ำหนัก โดยจะปะปนอยู่ทั่วไปบนพื้นระนาบของภาพ ทั้งในส่วนที่เป็นพื้นที่เงามืดและแสงสว่าง และจากค่าน้ำหนักความอ่อน-แก่ของสีดังกล่าวนี้เอง จึงทำให้มองเห็นเส้นรอบนอก (outline) ของรูปร่างเงามืดซึ่งครอบคลุมพื้นที่ครึ่งหนึ่งของภาพ ทำให้รูปร่างดังกล่าวนี้ แยกออกจากกันกับความสว่างของท้องฟ้าที่อยู่เบื้องหลังอย่างชัดเจน ทำให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับบริเวณว่าง (space) ที่แสดงถึงความตื้น-ลึกของบรรยากาศภายใน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนปรากฏอยู่ท่ามกลางความหลากหลายของพื้นผิว

ขั้นวิเคราะห์ (Analysis)

การวิเคราะห์เป็นการมุ่งเน้นเพื่อพิจารณาคุณค่าทางการออกแบบ (design qualities) เพื่อที่จะตอบข้อคำถามว่า ผลงานศิลปะ ได้สร้างสรรค์ขึ้นได้อย่างไร ซึ่งในระหว่างขั้นตอนการวิเคราะห์ Robert ทำการอธิบายว่า มูลฐานศิลปะที่เขากล่าวถึงในขั้นตอนการพรรณนา อันได้แก่ สี (colors) รูปร่าง (shapes) พื้นผิว (textures) และระวาง (Space) เหล่านี้ประกอบกันขึ้นเป็นเอกภาพภายใต้หลักการศิลปะอย่างไร

ในขั้นตอนนี้ Robert ตกลงใจที่จะใช้แผนภูมิการออกแบบ (Design Chart) เพื่อที่เขาจะได้สะดวกต่อการวิเคราะห์ หากความสัมพันธ์ระหว่างมูลฐานศิลปะกับหลักการศิลปะ (ดูแผนภูมิประกอบหน้า) โดยเขากำหนดให้รายการในแนวตั้งคือ มูลฐานศิลปะ (Elements of Art) และรายการในแนวนอนคือ หลักการศิลปะ (Principles of Art) หลังจากนั้นเขาได้กลับมาพิจารณาจิตรกรรมภาพ "The Mill" ขึ้นอีกครั้ง พร้อมกับบันทึกเครื่องหมายลงในบริเวณจุดตัดที่เขาสังเกตเห็นว่า มันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมูลฐานศิลปะ กับหลักการศิลปะ และเมื่อเขานำบันทึกเครื่องหมายสิ้นสุดแล้ว จึงสรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแผนภูมิการออกแบบดังนี้

จากเครื่องหมายแรก (#1) อยู่ในบริเวณจุดตัดระหว่างสีความกลมกลืน ซึ่งแสดงให้เห็นผลที่เกิดจากการรับรู้ของ Robert ที่เขาได้แลเห็นว่า สีเหลืองและสีน้ำตาล เป็นสีที่ปรากฏให้เห็นในระดับเท่า ๆ กันตลอดทั่วทั้งภาพ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นตัวเสริมแต่งรายละเอียดให้กับปริมาตรของรูปทรงต่าง ๆ ภายใต้งามืดให้มีความกลมกลืนกันเป็นอย่างดี

สีเหลืองและสีน้ำตาล ให้ค่าทางการเห็นตามหลักการลดหลั่น (#2) ผสมผสานกับการสนับสนุนด้วยระดับค่าของสีที่แสดงแสงสว่างและความมืด โดยสังเกตเห็นได้จากจุดรวมแสงสว่างของท้องฟ้า ที่ปรากฏว่ามีค่าน้ำหนักของสีเหลืองอ่อนและสีน้ำเงินอ่อนลดน้ำหนักขึ้นไปเป็นลำดับ จนแปรสภาพเป็นสีน้ำตาลเข้มทั้งด้านซ้ายมือและขวามือของภาพ ในขณะที่เดียวกันค่าระดับความมืดของท้องฟ้าที่ลดหลั่นต่ำลงมา ก็ช่วยเสริมสร้างความกลมกลืนให้กับภาพได้เป็นอย่างดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นการประสานความสัมพันธ์ระหว่างค่าของแสงสว่างและความมืดที่ให้อิทธิพลต่อการเห็นตามหลักการลดหลั่น

พื้นผิว ให้ค่าทางการเห็นภายใต้หลักการของความหลากหลาย (#3) ซึ่งความหลากหลายในที่นี้ เป็นสัมฤทธิ์ผลที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างในความสว่างของท้องฟ้าและพื้นที่เงามืด กล่าวคือ บริเวณท้องฟ้าให้ความรู้สึกถึงความมืดคลุ้มคละเคล้าไปกับบุบเมม ในขณะที่เดียวกัน ภายใต้เงามืดด้วยกระจัดกระจายไปด้วยพื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของพื้นผิวในที่นี้ได้ช่วยปรุงแต่งต่อการรับรู้เชิงทัศนศิลป์ได้อย่างดียิ่ง

รูปร่างเงามืดของกังหันลมซึ่งจัดเป็นจุดรวมความสนใจนั้น เป็นสัมฤทธิ์ผลภายใต้หลักการของการเน้น (#4) ที่เกิดจากการตัดกันระหว่างเงามืดของกังหันลมกับค่าความสว่างของท้องฟ้าที่อยู่เบื้องหลัง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ศิลปินใช้หลักการเน้นด้วยระดับค่าของสีที่แสดงแสงสว่างและความมืด เพื่อดึงความรู้สึกทางการเห็นเข้าสู่ความสนใจ

รูปร่างมีความสัมพันธ์ภายใต้หลักการของความกลมกลืน (#5) กล่าวคือ หลักการของรูปร่างที่เห็นได้ในภาพจิตรกรรมนี้ ล้วนมีความคล้ายคลึงกันในค่าน้ำหนักของการใช้สี ส่วนความสัมพันธ์ของระวางตามหลักการของความเคลื่อนไหว (#6) เกิดจากวิธีการซ้อนทับกันของรูปร่างอย่างมีจังหวะ ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกจากการเห็นถึงทัศนียภาพเชิงบรรยากาศ ประกอบกับค่าน้ำหนักความอ่อน-แก่ของสีเป็นตัวช่วยสนับสนุนในการจำแนกมิติใกล้-ไกล ลึก-ตื้นของบรรยากาศ ซึ่งทำให้ดูเหมือนว่า ท้องฟ้าเริ่มเคลื่อนไหวมืดคลุ้มลงไปเรื่อย ๆ

จิตตีความ (Interpretation)

การตีความ เป็นการพิจารณาคุณค่าทางการแสดงออก (expressive qualities) เพื่อค้นหาความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏในผลงาน โดยพิจารณาว่า ผลงานศิลปะ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่ออารมณ์ (moods) ความรู้สึก (feelings) หรือความคิด (ideas) ในการสื่อสารต่อผู้ชมอย่างไร

ในทำนองเดียวกัน Robert เริ่มมีความกระตือรือร้นที่จะดำเนินการเพื่อตีความภาพจิตรกรรมดังกล่าว เพราะเหตุว่า ในกระบวนการพรรณนาและการวิเคราะห์ที่ผ่านมา เขาได้เรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างภายในภาพมาแล้ว และต่อไปนี้เขาจะ ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ว่ามี ความหมายอะไรบ้างที่บ่งบอกถึงคุณค่าทางการแสดงออก แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาบางประการ ที่เขาพบอยู่บ่อยครั้ง ในประเด็นที่ว่า ความซับซ้อนในผลงานศิลปะมักจะทำให้ผลการตีความของเขาต่าง ไปจากคนอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ ผลการตีความของเขาเพียงคนเดียว คงไม่สามารถที่จะเป็นข้อยุติได้ เพราะเหตุว่า มันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากรู้สึกของเขาที่มีต่อภาพจิตรกรรมชิ้นนี้เพียงคนเดียว จากฐานข้อมูลที่เขารวบรวมได้เท่านั้น

ในขณะเดียวกัน เมื่อ Robert ย้อนกลับมาพิจารณาจิตรกรรมภาพ "The Mill" เพื่อค้นหาความหมายจากสัญลักษณ์หรือความคิด ที่ศิลปินได้นำเสนอเพื่อสื่อความหมายต่อผู้ชมนั้น เขาได้สังเกตเห็นว่า รูปร่างเงาไม้ของกังหันลมอันเก่าแก่ที่เป็นสูงตระหง่านอยู่ท่ามกลางท้องฟ้าสีทองนั้น แลดูเป็นจุดรวมความสนใจของภาพที่โดดเด่นที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม ในความเก่าแก่ของกังหันลมที่ปรากฏในภาพเขารับรู้ได้ว่า มันได้สะท้อนให้เห็นบางสิ่งบางอย่าง ในการเป็นหับคเพื่อต่อสู้กับสภาพดินฟ้าอากาศมาเป็นเวลายาวนาน ซึ่งเปรียบเสมือนว่า ศิลปินได้ใช้เป็นสัญลักษณ์ ในการสื่อความหมายถึงจิตวิญญาณแห่งเกียรติยศความซื่อสัตย์และความกล้าหาญ ตลอดจนความรักอันเต็มเปี่ยมที่มีต่อผืนแผ่นดิน และเมื่อเขาพิจารณาจิตรกรรมสิ่งต่าง ๆ ภายในภาพมากขึ้นเท่าใด เขาก็ยังมีความรู้สึกว่ามันได้สะท้อนให้เห็นถึงความรักในเสรีภาพและความสงบสุข ด้วยการนำเสนอให้เห็นเรื่องราววิถีชีวิตของมนุษย์ในวันหนึ่ง ๆ บางทีเราอาจจะได้ยินเสียงการเคลื่อนไหวกว้างไกลของกังหันลมอันเก่าแก่ยามเมื่อต้องกับกระแสลม คละเคล้าไปกับเสียงกรรเขียงเรือที่สัมผัสกับผิวน้ำอย่างแผ่วเบา หรือเสียงทุกลูกกระทบกระชากกันระหว่างแม่กับลูก เหล่านี้ล้วนเป็นความรู้สึกที่รับรู้ได้ ที่เกิดขึ้นก่อนที่ความมืดจะทับคลานเข้ามาปกคลุมโลกให้เข้าสู่การหลับไหลในอีกวาระหนึ่ง

นอกจากนี้ ภายใต้งามืดสามารถแลเห็นความเคลื่อนไหวที่เป็นไปอย่างช้า ๆ อันเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึงความอ่อนล้าของมนุษย์ ภายหลังจากดำเนินชีวิตอันยาวนานในแต่ละวันกำลังจะผ่านพ้นไป ความรู้สึกที่รับรู้ได้ในเรื่องเสรีภาพ ความเปล่าเปลี่ยว และความอ้างว้าง มันเป็นความรู้สึกที่โรเบิร์ตรับรู้ได้ในขณะที่จ้องมองดูภาพนี้ไปพร้อม ๆ กันทำให้เขาระลึกถึงฉากตอนหนึ่งของบทละครแห่งชีวิต ที่ดำเนินเรื่องไปอย่างช้า ๆ และค่อย ๆ ลบเลือนหายไปกับความมืด ในขณะที่เดียวกับแสงสว่างจากท้องฟ้า เบื้องหลัง ได้เลือนลางหายไปจากความรู้สึก

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมานี้ เขาจึงได้สรุปผลการตีความว่า ภาพจิตรกรรมชิ้นนี้ได้แสดงออกถึงอารมณ์แห่งการปลอบประโลมและความสุขสบาย ซึ่งมันได้สะท้อนให้เห็นถึงสัญลักษณ์บ่งบอกถึงความสงบสุข ซึ่งสามารถรับรู้ได้ว่ามันได้ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและความเครียดให้หายไป และนำความรู้สึกสงบสุขให้กลับเข้ามาแทนที่

การตรวจสอบภาพจิตรกรรม "The Mill" เพื่อพิจารณาคุณค่าทางเรื่องราว (literal qualities) คุณค่าทางการออกแบบ (design qualities) และคุณค่าทางการแสดงออก (expressive qualities) ที่ Robert ปฏิบัติตามกระบวนการวิจารณ์ขั้นพรรณนา ขึ้นวิเคราะห์ขั้นตีความ ได้สำเร็จลงส่วนหนึ่งแล้ว และต่อไปเขาจะต้องพิจารณาเพื่อวินิจฉัยตัดสินภาพจิตรกรรมชิ้นนี้ว่า มีอะไรที่ได้บ่งบอกถึงความสำเร็จในคุณค่าเชิงสุนทรียภาพ

ขั้นตัดสิน (Judgment)

การตัดสินเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการสืบเสาะในเชิงศิลป์วิจารณ์ ซึ่งนักวิจารณ์จะต้องใช้ความพยายามเพื่อที่จะตอบคำถามว่า "มีอะไรที่ผลงานศิลปะ ได้บ่งบอกถึงความสำเร็จ" อย่างไรก็ดี การที่นักวิจารณ์จะตอบคำถามที่กล่าวได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับสาระสำคัญของทฤษฎีศิลปะ (Theories of Art) ที่เขาเหล่านั้นได้นำมาอธิบายเพื่อใช้สนับสนุนต่อการตัดสิน ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือที่บ่งบอกถึงความแตกต่างในคุณค่าเชิงสุนทรียภาพของผลงานศิลปกรรม ประกอบด้วยคุณค่าทางเรื่องราว (literal qualities) คุณค่าทางการออกแบบ (design qualities) และคุณค่าทางการแสดงออก (expressive qualities)

อย่างไรก็ดี การแสดงความคิดเห็นเพื่อวินิจฉัยทัศนภาพจิตรกรรม "The Mill" ว่าได้บ่งบอกถึงความสำเร็จอย่างไรนั้น จึงเป็นสิ่งที่ Robert จะต้องแสดงความคิดเห็นต่อความหลากหลายเชิงสุนทรียภาพ เขาตระหนักดีว่า เขาสามารถจะพิจารณาข้อโต้แย้งต่าง ๆ ได้ ด้วยการอ้างถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาได้เรียนรู้จากขั้นตอนที่ผ่านมาตามกระบวนการวิจารณ์ด้วยเหตุนี้ เขาจึงย้อนกลับไปพิจารณาบททวนถึงสิ่ง ๆ ที่ผ่านมาอย่างเป็นลำดับ ดังนี้

ในระหว่างขั้นตอนการพรรณนา เพื่อพิจารณาคุณค่าทางเรื่องราว (literal qualities) เขารู้สึกประทับใจต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มองเห็นในภาพ อันได้แก่ ความเก่าแก่ของกังหันลมที่แวดล้อมไปด้วยบ้านและโรงนา ท้องฟ้าที่เบลอประกายสีทอง ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้คนภายใต้เงามืดและโดยเฉพาอย่างยิ่ง เขาชื่นชอบเป็นพิเศษเกี่ยวกับแสงและเงา ที่ได้สะท้อนความรู้สึกถึงบรรยากาศที่ตื่น-ลึกเข้าไปภายใน

เมื่อทบทวนถึงขั้นตอนการวิเคราะห์ ในประเด็นที่เกี่ยวกับคุณค่าทางการออกแบบ (design qualities) เขาได้สังเกตเห็นส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมแต่งความกลมกลืนให้บังเกิดขึ้นในภาพอันได้แก่ สี คำนำหน้าของสี และรูปร่าง ซึ่งความกลมกลืนของส่วนประกอบดังกล่าวนี้ เกิดจากการที่ศิลปินใช้กลวิธีในการประสานค่าความสว่างและความมืด อันก่อให้เกิดผลทางการเห็นตามหลักการของดุลยภาพที่อยู่ท่ามกลางความหลากหลาย ซึ่งความหลากหลายในที่นี้ หมายถึงผลต่างของพื้นผิวบนระนาบเดียวกันที่ให้ค่าทางการเห็นในความขรุขระและราบเรียบ กระจัดกระจายกันอยู่ทั่วทั้งภาพ อันเป็นการปรุงแต่งคุณค่าทางการเห็นได้อย่างสมเหตุสมผล นอกจากนี้ เขายังมีความประทับใจเป็นพิเศษในความโดดเด่นของกังหันลมซึ่งเป็นจุดรวมความสนใจของภาพ ทำให้เขาระลึกถึงอนุสาวรีย์ที่ตั้งอยู่อย่างสง่างาม ซึ่งผลรวมขององค์ประกอบเหล่านี้ ได้นำไปสู่การรับรู้ถึงความเป็นเอกภาพที่ปรากฏขึ้นในผลงาน

อย่างไรก็ดี เมื่อเขาพิจารณาบททวนคุณค่าทางการแสดงออก (expressive qualities) ในขั้นตอนการตีความแล้ว เขามีความเห็นว่าคุณค่าที่เขาค้นพบในผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้ ได้สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกถึงความสงบเยือกเย็น ที่ได้เล็งเห็นสัญญาณที่บ่งบอกถึงความอ่อนล้าของมนุษย์ ซึ่งค่อย ๆ คืบคลานเข้ามาอย่างช้า ๆ ก่อนที่ทุกสิ่งทุกอย่างจะตกอยู่ภายใต้ความมืด กล่าวสรุปได้ว่า สิ่งเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เกิดผลต่ออารมณ์ความรู้สึก ที่สื่อความหมายถึงเรื่องราวและบทบาทของมนุษย์ ที่เกิดขึ้นในทุก ๆ วัน และกำลังจะผ่านพ้นไปพร้อม ๆ กับความมืด

Robert ตระหนักดีว่า บางทีนักวิจารณ์ศิลปะ สามารถบ่งบอกความสำเร็จของจิตรกรรม
 ซึ่งเห็นว่า มันได้สะท้อนความเข้าใจในคุณค่าทางเรื่องราวหรือความเหมือนจริงหรือเป็นเพราะว่า
 มันเป็นผลงานการจัดองค์ประกอบที่ให้คุณค่าทางการออกแบบที่ยอดเยี่ยมหรือเพราะว่าเป็นผลงาน
 จิตรกรรมที่สะท้อนคุณค่าทางการแสดงออก ในการสื่อความหมายถึงอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้ชม ให้
 ระลึกถึง เสรีภาพและความสงบสุข

อย่างไรก็ตาม เขาจะต้องใช้ความพยายามเพื่อที่จะตัดสินผลงานจิตรกรรมขึ้นนี้ว่ามันได้
 บ่งบอกถึงความสำเร็จในคุณค่าเชิงสุนทรียภาพอย่างไร ซึ่งในที่นี้ได้กำหนดให้ใช้ทฤษฎีศิลปะ
 (Theories of Art) เป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัย ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะ ได้ทำการพิสูจน์ และอธิบาย
 ระดับคุณค่าของผลงานศิลปะ ได้อย่างมีเหตุผล โดยทฤษฎีดังกล่าวได้จำแนกออกเป็น 3 แนวทาง
 คือ แนวนิยมความจริง (Imitationalism) แนวนิยมรูปทรง (Formalism) และแนวนิยม
 อารมณ์ความรู้สึก (Emotionalism) อย่างไรก็ตาม ในการตัดสินดังกล่าว หากเราให้ความสำคัญ
 โดยมุ่งเน้นไปที่คุณค่าใดคุณค่าหนึ่งเป็นการเฉพาะแล้ว ก็อาจจะ ไม่เป็นการยุติธรรมนักกับคุณค่าอื่น ๆ
 ด้วยเหตุนี้ การตัดสินจึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยเราจะต้องให้ความสำคัญกับทุก ๆ คุณค่าอย่าง
 เท่าเทียมกัน

จากเหตุผลการวิจารณ์ของ Robert ที่ผ่านมาก็ให้ท่านพิจารณาคัดสินว่าผลงานจิตรกรรม
 "The Mill" ประสบความสำเร็จในเชิงคุณค่าทางสุนทรียภาพหรือไม่ เพราะเหตุผลใด และถ้า
 ผลงานจิตรกรรมขึ้นนี้ประสบความสำเร็จ ควรอธิบายเหตุผลได้ตามแนวทฤษฎีใด

Mittler, Gene A. Art in Focus. Ohio : Macmillan/McGraw-Hill, 1994

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิการออกแบบ
DESIGN CHART

		หลักการศิลปะ Principles of Art						
		ดุลยภาพ Balance	การเน้น Emphasis	ความกลมกลืน (Harmony)	ความหลากหลาย Variety	ความลดหลั่น Gradation	การเคลื่อนไหว/จังหวะ Movement/Rhythm	
มูลฐานศิลปะ (Elements of Art)	สี Color			#1		#2		เอกภาพ (Unity)
	เส้น Line							
	น้ำหนัก Value							
	พื้นผิว Texture				#3			
	รูปร่าง/รูปทรง Shape/Form		#4	#5				
	บริเวณว่าง Space						#6	

สถาบันกษัตริย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ กำนจร สุนพงษ์ศรี
 ภาควิชาศิลปศึกษา
 คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์อำนาจ เป็นสบาย
 ภาควิชาศิลปะ
 คณะศิลปกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์วัชรินทร์ จูติอติชัย
 ภาควิชาศิลปศึกษา
 คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายไพฑูรย์ พูลสุข เกิดวันที่ 26 มิถุนายน 2502 จังหวัด กรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาน้ำหนัก สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อ พ.ศ. 2534 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ
พ.ศ. 2536 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง นักวิชาการช่างศิลป์ สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย